

Białystok, 2011.06.30

PS-V.431.5.16.2011.AL

**Pani Maria Pietryczuk
Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dubiczach Cerkiewnych**

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 20, 24 i 25 maja 2011r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dokonano ustaleń opisanych szczegółowo w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 01.04.2010r. do 31.03.2011r.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych został podpisany przez kierownika Ośrodka w dniu 20.06.2011r.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w Ośrodku byli zatrudnieni:

- kierownik,
- starszy pracownik socjalny, który posiada kwalifikacje do zajmowanego stanowiska.

Z przeanalizowanych akt wynika, iż od dnia 1 lipca 1990r. osoba zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych posiada co najmniej 3 – letni staż pracy w pomocy społecznej, natomiast nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej wymaganej art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Starszy pracownik socjalny oprócz zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej realizuje także inne zadania: wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 Nr 139 poz. 992 ze zm.), ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 Nr 1 poz. 7 ze zm.), ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U z 2001 Nr 71 poz.734 ze zm.) oraz art. 3 ustawy z dnia 20 lipca 1990r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy (Dz. U z 1990 Nr 54, poz. 310) - zakres czynności starszego pracownika socjalnego z dnia 17.08.2007r, co dodatkowo narusza normy zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę fakt, że Gminę Dubicze Cerkiewne zamieszkuje 1831 mieszkańców (stan na 31 marca 2011r.), a w Ośrodku zatrudniony jest tylko 1 starszy pracownik socjalny - stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka nie spełnia norm określonych w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby

ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników.

Zgodnie ze Statutem i regulaminem organizacyjnym Ośrodek zatrudnia księgową, natomiast faktycznie obsługę finansowo – księgową Ośrodka prowadzi referat księgowości Urzędu Gminy w Dubiczach Cerkiewnych, co jest niezgodne z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

W Ośrodku nie utworzono komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych w myśl art. 20 ust.4 o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych do końca 2010r. nie wprowadził jednolitego rzeczowego wykazu akt w uzgodnieniu z Dyrektorem Archiwum Państwowego w oparciu o § 3 ust.6 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 16 września 2002r. w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1375).

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 7, 10, 13, 14, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 3, 6, 8, 9, 11, 12 i 15 nie są realizowane.

Gmina realizuje zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 5 ustawy, nie realizuje zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 i 4.

Gmina realizuje zadanie wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7, 8, 9 ustawy nie są realizowane.

Gmina posiada dokument określający zasady sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

Gmina realizuje zadania wynikające z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Kierownik Ośrodka złożył Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka (zadanie wynikające z art. 110 ust 9 ww. ustawy) oraz przedstawił potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy nie było realizowane – kierownik nie wytaczała powództwa o zasądzenie alimentów na rzecz obywateli (osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami – pracownicy Ośrodka udzielali informacji, udostępniali niezbędne formularze oraz pomagali skompletować i wypełnić niezbędną dokumentację (zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy).

Rada Gminy w Dubiczach Cerkiewnych nie podjęła Uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub

całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania – wymaganej art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej.

Rada Gminy Dubicze Cerkiewne nie podjęła uchwały na podstawie artykułu 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej.

W sprawach dotyczących przyznania zasiłku okresowego ustalenia kontroli wykazały następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- we wszystkich sprawdzonych przypadkach w podstawie prawnej decyzji powoływano się na nieaktualny tekst jednolity rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (tj. powoływano się na Dz. U. Nr 135, poz. 950), zamiast opublikowanego dnia 01.10.2009r. – Dz. U z 2009r. Nr 127, poz.1055 ze zm.) – strona 6 protokołu,
- w 1 przypadku zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników, zgodnie z § 7 ust. 1 pkt. 7 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 19.04.2005r. – strona 6 protokołu,
- w 1 przypadku ustalono dochód rodziny na podstawie dochodu brutto wbrew zapisom art. 8 ust. 3 pkt.1, 2 ustawy o pomocy społecznej – strona 6 protokołu,
- w 5 sprawdzonych przypadkach decyzją administracyjną przyznano „zasiłek okresowy (...), sposób wypłaty: zostanie przekazany do sklepu w m. Dubicze Cerkiewne, termin wypłaty: od 10 do 15 każdego miesiąca”, natomiast świadczenie udzielono w formie niepieniężnej. Delegację do udzielenia pomocy w formie niepieniężnej stanowi art.11 ust.1, a katalog świadczeń niepieniężnych został określony w art. 36 pkt. 2 lit. e – strona 6 protokołu Ponadto w aktach spraw stwierdzono brak dokumentu (wystawionego przez sklep realizujący decyzję GOPS) potwierdzającego odbiór pomocy w formie określonej w decyzji przyznającej świadczenie,
- we wszystkich przypadkach wydanych decyzji brak sprecyzowanego terminu wypłaty świadczenia – strona 6 protokołu.

W sprawach dotyczących przyznania zasiłku celowego ustalenia kontroli wykazały uchybienia:

- we wszystkich przypadkach wydanych decyzji brak sprecyzowanego terminu wypłaty świadczenia – strona 7 protokołu.

W sprawach dotyczących udzielenia pomocy osobom opuszczającym zakłady karne ustalenia kontroli wykazały uchybienia:

- we wszystkich przypadkach wydanych decyzji brak sprecyzowanego terminu wypłaty świadczenia – strona 13 protokołu.

W postępowaniach w sprawie przyznania zasiłku stałego ustalenia kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia:

- we wszystkich skontrolowanych rozstrzygnięciach decyzji administracyjnych znajdują się zapisy dotyczące opłacania przez Ośrodek składki na ubezpieczenie zdrowotne. Ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, nie nadaje ośrodkowi pomocy społecznej prawa do wydawania

decyzji w tej sprawie. Zapis o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu nie jest częścią rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały i ma wyłącznie charakter informacyjny – strona 15 protokołu,

- we wszystkich przypadkach wydanych decyzji brak sprecyzowanego terminu wypłaty świadczenia – strona 15 protokołu,

W sprawach dotyczących przyznania zasiłku specjalnego celowego ustalenia kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia:

- we wszystkich przypadkach wydanych decyzji brak sprecyzowanego terminu wypłaty świadczenia – strona 16 protokołu,

- w 9 przypadkach w aktach sprawy brak oświadczenia o stanie majątkowym - dokumentu określonego w § 7 ust.1 pkt 20 rozporządzenia z dnia 19.04.2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2005r. Nr 77, poz. 672, z późn. zm.) lub § 8 ust.1 pkt. 20 ww. rozporządzenia z dnia 25 stycznia 2011r. (Dz. U. Nr 27, poz.138) – strona 16 protokołu,

- w 3 przypadkach zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników, zgodnie z § 7 ust. 1 pkt. 7 i § 8 ust.1 pkt 7 ww. rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – strona 17 protokołu.

W postępowaniach w sprawie ustalenia uprawnień na dożywianie dzieci ustalono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

– we wszystkich sprawdzonych przypadkach w podstawie prawnej decyzji powołano się na nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (tj. powołano się na Dz. U. z 2006r. Nr 135, poz.950), zamiast opublikowanego dnia 01.10.2009r. Dz. U. z 2009r., Nr 127, poz.1055 – strona 11 protokołu,

- w 4 przypadkach zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników, zgodnie z § 7 ust. 1 pkt. 7 ww. rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – strona 11 protokołu,

– w 10 przypadkach nie dołączono zaświadczenia potwierdzającego kontynuowanie nauki w gimnazjum, o którym mowa w § 7 ust.1 pkt.12 rozporządzenia z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – strona 11 protokołu.

W zakresie realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia ustalenia kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia:

– we wszystkich przypadkach wydanych decyzji brak sprecyzowanego terminu wypłaty świadczenia – strona 19 protokołu,

- w 5 przypadkach decyzją administracyjną przyznano świadczenie pieniężne na zakup artykułów żywnościowych, sposób wypłaty: zostanie przekazany bezpośrednio do sklepu w (...), termin wypłaty od 10 – 15 każdego miesiąca, natomiast świadczenie udzielono w formie niepieniężnej. Delegację do udzielenia pomocy w formie niepieniężnej stanowi art.11 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, a katalog świadczeń niepieniężnych został określony w art. 36 pkt 2 lit. e – strona 19 protokołu Ponadto w aktach spraw

stwierdzono brak dokumentu (wystawionego przez sklep) potwierdzającego odbiór pomocy w formie określonej w decyzji przyznającej świadczenie,
- w 5 przypadkach w aktach sprawy brak oświadczenia o stanie majątkowym – dokumentu określonego w § 7 ust.1 pkt 20 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 19 kwietnia 2005r. lub § 8 ust.1 pkt 20 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 25 stycznia 2011r. – strona 19 protokołu.

Ustalenia kontroli wykazały w sprawach dotyczących odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej następujące nieprawidłowości i uchybienia:
- we wszystkich skontrolowanych rozstrzygnięciach decyzji zmieniających odpłatność osób umieszczonych w domu pomocy społecznej organ ustalił własną odpłatność (Gminy Dubicze Cerkiewne) za pobyt stron w ww. placówce. Rozpatrywane sprawy dotyczyły odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej osoby umieszczonej, czyli rozstrzygnięcie powinno dotyczyć wyłącznie jej praw i obowiązków, natomiast wnoszenie opłat przez gminę za jej mieszkańca skierowanego do domu pomocy społecznej nie jest indywidualną sprawą rozstrzyganą w drodze decyzji administracyjnej – strona 12 protokołu,

- w 1 przypadku organ dokonał zmiany decyzji administracyjnej zmieniającej odpłatność za pobyt w DPS pomimo, że kwota zmiany dochodu osoby w okresie ponoszenia odpłatności za pobyt w DPS nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej - co jest niezgodne z art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej – strona 12 protokołu.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości jest niedostateczna znajomość aktów prawnych, na podstawie których funkcjonuje Ośrodek, w szczególności ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, aktów wykonawczych, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych, a także brak dostatecznego nadzoru kierownika jednostki nad realizacją zadań.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych oraz Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuje Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2009r. Nr 175, poz. 1362),
2. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
3. Prowadzenia obsługi finansowo – księgowej zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).
4. Podjęcia kroków do wydania przez Radę Gminy Uchwały w oparciu o art. 96 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej.

5. Podjęcia kroków do wydania przez Radę Gminy Uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania w oparciu o art. 50 ust 6 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.).

6. Zamieszczania w podstawie prawnej decyzji aktualnie obowiązujących aktów prawnych wraz z podaniem aktualnych publikatorów.

7. Prawidłowego stosowania obowiązujących przepisów ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności:

- zamieszczenia sprecyzowanego terminu wypłaty świadczeń w decyzjach administracyjnych,
- prawidłowego i pełnego kompletowania materiałów dowodowych na podstawie których podejmowane są decyzje administracyjne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672 ze zm.),
- formułowania rozstrzygnięcia decyzji dotyczących ustalenia opłaty za pobyt osoby umieszczonej w DPS tylko w zakresie jej praw i obowiązków,
- nie zamieszczania w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej zapisu dot. opłacania przez Ośrodek składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- ustalania dochodu rodziny zgodnie z art. 8 ust. 3 pkt. 1, 2 ustawy o pomocy społecznej,
- przyznawania świadczeń w formie niepieniężnej w oparciu o art. 11 ust. 1 zgodnie z katalogiem określonym w art. 36 pkt. 2 lit. e,
- wydawania decyzji zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Jednocześnie informuje, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ww. ustawy o pomocy społecznej kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego, zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Otrzymuje:

Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Krzowski
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

KANCELARIA OGÓLNA

przyjął

01.06.2011

2011.06.30 A. Lisewska - st. insp. mój.